

PLATSSAMVERKAN

för säkra, trygga och attraktiva offentliga miljöer

TRYGGARE SVERIGE

SVENSKA
STADSKÄRNOR

NYA UTMANINGAR

– för säkerheten och tryggheten

Under de senaste åren har det svenska samhället genomgått stora förändringar som inneburit att säkerhet och trygghet har kommit att bli några av de viktigaste frågorna i svenska kommuner, städer och orter. Det handlar om nya utmaningar i form av en grövre och mer organiserad brottslighet, omfattande gängkriminalitet och en påtaglig otrygghet.

Mycket av samhällsdebatten har därför av naturliga skäl kretsat kring den grövsta brottsligheten. Samtidigt är det påtagligt hur lite uppmärksamhet som har riktats mot brott och ordningsstörningar som påverkar människors trygghet i vardagen.

Det gäller exempelvis fortkörning i bostadsområdet, skadegörelse och klotter, nedskräpning, offentlig uriner, förtäring av alkohol på platser med alkoholförbud etc.

Denna typ av brott och ordningsstörningar, så kallade livskvalitetsbrott, signalerar otrygghet och bidrar till en uppfattning att ingen bryr sig om området. Om dessa inte uppmärksammas skapas ofta en ond cirkel med ökande problem. Utmaningar för kommuner, fastighetsägare, näringsidkare m.fl. riskerar att öka ytterligare i spåren av Covid-19, bland annat i form av tomma lokaler och en sviktande ekonomi. Genom att förvalta och programmera den fysiska miljön kan emellertid den negativa utvecklingen vändas.

OFFENTLIG & PRIVAT PLATSSAMVERKAN

– på frivilliga grunder

Ett sätt att skapa säkra, trygga och attraktiva platser där människor bor och verkar är genom att arbeta med så kallad platssamverkan. Det handlar om att kommunen, fastighetsägare och andra aktörer går samman i en fristående, icke-vinstdrivande organisation och tar gemensamt ansvar för ett lokalt avgränsat område. Arbetet syftar till att skapa en levande och attraktiv miljö genom att ta ansvar för säkerhet, renhållning, planteringar, evenemang, design, belysning, förtäring med mera.

I andra länder finns sedan länge liknande verksamheter kallade Business Improvement Districts (BID). I en svensk kontext saknas dock den lagstiftning som finns i exempelvis USA, där samtliga intressenter i det aktuella området demokratiskt förpliktas att vara med och stödja den verksamhet som ska utveckla platsen. Platssamverkan i Sverige bygger istället på frivillighet, där olika aktörer utvecklar och driver platsen tillsammans genom en gemensam platsorganisation.

Platssamverkan syftar till att skapa säkra, trygga och attraktiva offentliga miljöer genom att kommun, fastighetsägare, näringsidkare m.fl. aktörer tar ett gemensamt ansvar för det offentliga rummet.

EN BEPRÖVAD SAMVERKANSMODELL

– för svenska förhållanden

Stiftelsen Tryggare Sverige och Svenska Stadskärnor har gemensamt tagit fram en modell för att starta och driva platssamverkan för säkra, trygga och attraktiva platser som är anpassad till svenska förhållanden. Med utgångspunkt i en professionell analys av brottsligheten och otryggheten och utifrån en kartläggning av platsens

aktiviteter och förutsättningar erbjuder modellen underlag, vägledning, processtöd och coaching för att skapa en fungerande samverkansorganisation mellan intressenterna. Modellen är baserad på beprövade erfarenheter och aktuell forskning och har testats i fyra kommuner i Mellansverige i samarbete med

Länsstyrelserna i Dalarna och Västmanland och med finansiering av medel från Vinnova. Modellen är utformad så att de offentliga och privata aktörerna på platsen inkluderas i varje steg. Genom aktörernas delaktighet i arbetet kan modellen anpassas till den aktuella lägesbilden och platsens förutsättningar.

PLATSSAMVERKAN STEG FÖR STEG

– för säkra, trygga och attraktiva offentliga miljöer

STEG 1 NULÄGESANALYS	STEG 2 SAMVERKANSORGANISATION	STEG 3 PLATSUTVECKLING	STEG 4 UPPFÖLJNING
• Trygghetsbesiktning med fokus på den fysiska miljön • Intervjuer med de centrala aktörerna i området • Analys av relevant statistik • Flödesanalyser och upplevelseindex • Workshop med framtagande av handlingsplan tillsammans med politiker, tjänstemän, fastighetsägare, polis och näringslivet	• Forma en samverkansorganisation • Fördjupad kartläggning av platsens utbud, utformning och tillgänglighet • Teambuildning, inspiration och kunskapslyft • Framtagande av kortsiktiga och långsiktiga mål för platsens utveckling • Workshop och platsvandring med politiker, tjänstemän, fastighetsägare, polis och näringslivet	• Genomförande av ett gemensamt "case" med platsens aktörer • Prioritera insatser i det aktuella området och komplettera innehåll i handlingsplanen • Uppföljning och resultat av gemensamt "case" • Uppföljning och resultat av samverkansorganisationen och handlingsplanen • Processtöd och coaching • Två workshops med politiker, tjänstemän, fastighetsägare, polis och näringslivet	• Trygghetsbesiktning med fokus på den fysiska miljön • Intervjuer med de centrala aktörerna i området • Genomförande av flödesanalyser och upplevelseindex • Kartläggning av utbud, utformning och tillgänglighet • Workshop och utvärdering med alla platsens aktörer

BESKRIVNING AV SAMVERKANSMODELLEN

STEG 1 NULÄGESANALYS	STEG 2 SAMVERKANSORGANISATION	STEG 3 PLATSUTVECKLING	STEG 4 UPPFÖLJNING
Nulägesanalysen skapar insikt kring vilka problem och utmaningar som finns i området samt ger förståelse för vilka åtgärder som behöver prioriteras för att komma till rätta med problemen. Nulägesanalysen och handlingsplanen presenteras under en workshop med platsens aktörer då åtgärdsförslag för att förbättra säkerheten, tryggheten och attraktiviteten tas fram gemensamt. Genomförs under månad 1–3.	Med utgångspunkt i nulägesanalysen och handlingsplanen formas en samverkansorganisation med berörda aktörer såsom kommunen, fastighetsägare, polis och näringsidkare. Utifrån en fördjupad kartläggning av platsens utbud, utformning och tillgänglighet tar aktörerna fram gemensamma mål för platsens utveckling. Genom workshop och platsvandring med fokus på kunskapslyft och teambuilding utvecklas organisationens förmåga till målinriktad och långsiktig samverkan. Genomförs under månad 3–6.	När samverkansorganisationen är skapad påbörjas arbetet med att utveckla platsen genom att aktörerna tillsammans jobbar med utbud, utformning och tillgänglighet. Utifrån handlingsplanen och med stöd från projektledningen får aktörerna jobba med ett "case" som syftar till att öva upp aktörernas förmåga att arbeta med platsutveckling tillsammans. Genomförs under månad 7–12.	Uppföljningen syftar till att mäta de förändringar som har skett på platsen samt utvärdera insatserna. Uppföljningen ligger till grund för det fortsatta arbetet på platsen. Genomförs efter 24 månader.

”

Vi i Avesta kommun anser att detta projekt är av stort värde. I projektet har Stiftelsen Tryggare Sverige tagit fram samt presenterat en trygghetsanalys, som vi anser är ett bra och tydligt underlag att arbeta med för att förbättra vår centrumkärna. Vi anser även att det finns ett stort värde av att ha med Svenska Stadsbornor i projektet. Deras kunskap och erfarenheter har verkligen underlättat framtagandet av en samverkansgrupp inom det geografiska arbetsområde vi arbetar inom.

*Filip Mauritzon
Säkerhetssamordnare, Avesta kommun*

”

Genom att arbeta med ”Trygga platser” kommer Hallstahammar och Sala kommun att utveckla och pröva nya arbetssätt som kommer att bidra till att utveckla områden som har identifierats som otrygga. Genom detta arbete kommer vi även att verka för att flera aktörer än polisen och kommunen tar ansvar och bidrar till att våra kommuner blir både trygga och trivsamma för de som besöker och nyttjar platsen.

*Sanela Cerimagic
Funktionsledare Social Hållbarhet och
Regional brottsförebyggande samordnare,
Länsstyrelsen i Västmanland*

TRYGGARE SVERIGE

Stiftelsen Tryggare Sverige är en partipolitisk och religiöst obunden NGO som drivs utan bakomliggande vinstintresse. Syftet är att förbättra situationen för de som drabbas av brott och utveckla det brottsförebyggande arbetet i vårt land. Stiftelsen Tryggare Sverige driver Nationellt Kunskapscenter för Platssamverkan i syfte att initiera och utveckla platssamverkan i Sverige.

Erika Sjöqvist
Kulturgeograf/Stadsplanerare
erika.sjoqvist@tryggaresverige.org
072-332 29 20

STIFTELSEN TRYGGARE SVERIGE
Carl-Gustaf Lindstedts gata 3
112 69 Stockholm

SVENSKA
STADSKÄRNOR

Svenska Stadsbornor har mer än 25 års erfarenhet av platsutveckling i Sverige. I Svenska Stadsbornors styrelse ingår Sveriges kommuner och regioner (SKR), Svensk Handel, Fastighetsägarna Sverige och Visita. I samverkan ingår också Boverket, Trafikverket och våra medlemmar som är drygt 200 enskilda företag, kommuner och samverkansorganisationer samt nätverket Sveriges Centrumutvecklare.

Inger Alfredsson
Nationell samordnare
inger.alfredsson@svenskastadskarnor.se
073-846 09 83

SVENSKA STADSKÄRNOR
Södra Vallgatan 5
211 40 Malmö

VÄLKOMMEN ATT KONTAKTA OSS FÖR MER INFORMATION!